

intetstgørende, saa at der i Grunden alveles Intet er gjort, hvor man troer, at der er gjort Noget. Alle Lovens Bestemmelser ere komne istand ved Compromisser, derfor er der ingen god Forbindelse mellem dem; lad os nu anvende dette paa § 1, lad os først see, hvad Plads den indtager, om det er den rette Plads; den skulde have i Loven. Nei det kan man ikke anerkjende, thi i Paragraphen omhandles der, hvad der vil følge af hele Loven, naar den er færdig; § 4 indeholder Hovedbestemmelsen i Loven, de følgende Paragrapher ere kun en nærmere Udførelse af § 4. §§ 2 og 3, som høre til første Capitels almindelige Bestemmelser, indeholde de forberedende Bestemmelser til § 4; man skulde nu altsaa troe, at § 1 ogsaa indeholdt en saadan forberedende Bestemmelse — nei den indeholder, hvad der skal være det endelige Resultat af hele Loven; men deraf er det atter indlysende, at § 1 ikke er paa sin rette Plads, men at den burde have været den sidste Paragraph i hele Loven, den skulde have udgjort et eget Capitel med egen Doverskrift, saa vilde man see, hvad denne Paragraph betyder.

Naar man læste Paragraphen igennem, skulde man troe, at den kun angik de Eiendomme, som vare underkastede Bestemmelsen i Rentekammerplacaten af 7de Juni 1806, men ved den Behandling og Udvikling, Sagen har faaet i selve Loven, kommer Paragraphen til at omfatte alt det Jordegods, som omtales i Forordningen af 19de Marts 1790. Da jeg nu har troet, at det ikke har været ganske klart for Alle, der have stemt for Loven, at § 1 fik denne udstrakte Betydning, har jeg tilsladt mig at foreslaae den Endring, der foreligger; paa den Maade troer jeg, at der kommer Klarhed ind i det hele Forhold. Det er kun for at betegne hvad Paragraphen egentlig betyder, at jeg har sagt, at enhver Eiendom enten allerede er eller som Følge af denne Lov maatte blive underkastet Bestemmelserne i Rentekammerets Placat 7de Juni 1806; thi, som Følge af denne Lov vilde alle Eiendomme kunne komme i det Tilfælde, at de blive underkastede netop Bestemmelsen i Rentekammerplacaten af 7de Juni 1806. Jeg troer, at det var nødvendigt foreløbig at nævne dette her.

Den næste Paragraph, nemlig § 4, hvortil jeg har stillet Endringsforslag, er af mere væsentlig Betskaffenhed. Jeg har foreslaaet, at i Slutningen af Paragraphens 1ste Affnit udgaaer følgende Passus: „Hvorimod denne Lov ikke er anvendelig for Selveiers og Arveskæftsgaarde, om de end fortiden ikke drives af Eierne selv, men af disse i Genhold til Placat af 7de Juni 1806 ere bortskæftede til andre.“ Det er mig naturligtvis ganske ligegyldigt, enten Thinget vil vedtage dette Forslag eller ikke; jeg har slet ingen Interesse af, enten det udgaaer, eller ikke, men jeg har kun stillet dette Forslag for at faae Leilighed til at vise, hvad det betyder, naar disse Ord blive staaende. Det vil nemlig sees, naar jeg gaaer videre ind paa Sagen, at dette Tillæg forvansker hele Paragraphen og omstyrter Grundvolden for hele Loven. Det stiller for det Første forskellige Personer ganske ulige lige over for den samme Lovgivning. Af denne Bestemmelse vil det jo være en Følge, at naar det var en Herremand, der havde bortskæftet sin Gaard, saa havde Fæsteren Ret til at forlange den overdragen til Selveiendom, men naar det var en anden, f. Ex. en mindre Landeiendomsbesidder eller en Bonde, der eiede en Gaard, som han havde bortskæftet, saa havde Fæsteren ikke denne Ret, altsaa havde Bonden en ganske anden større Ret over sin Gaard end Herremanden. Men Bestemmelsen stiller heller ikke Fæsterne lige; har Fæsteren nemlig en Herremand til Huusbond, saa har han Ret til at forlange Gaarden overdragen til Selveiendom, men har han en Bonde til Huusbond, saa skal han blive i Fæstet uagtet alt det oeconomiske Tab ved Fæstet bliver det samme, altsaa da det oeconomiske Tab maa være Grundvolden for Loven, saa ophæver denne Bestemmelse Grundvolden for samme. Det er saaledes en Bestemmelse, som man aldrig nogensinde kunde tænke sig at gaae igennem ved denne Lovs videre Behandling, og jeg har derfor troet, at det var bedre, at den gik ud. Naar man videre overveier denne Bestemmelse, vil man ogsaa see, at den Betydning, jeg troede at der laae i, at Paragraph 1 var opstillet i Begyndelsen, nemlig for at det ikke skulde blive bemærket, hvad den egentlig kom til at betyde, at den efter